

446/97. Efter Indstilling af Udvalget for Kasse- og Regnskabsvæsenet af 10de d. M. bestykkedes Sergent J. A. C. S. Christensen til Skatteopkræver her i Kommunen fra den 1ste Januar 1898 at regne med den for denne Post normerede aarlige Løn af 800 Kr. og med Forpligtelser til at stille Raution for de ham betroede Oppebørslær.

Mødet den 23de December.

12/97 — 33. Efter Indstilling af Udvalget for Alderdomsunderstøttelse af 20de d. M. afgjordes der en Del Begæring om saadan Understøttelse.

(Se Mødet den 16de d. M.)

15/97 — 3. Fra Bestyrelsen fra den danske Købstadsforening forelaa der følgende Cirkulære af 18de d. M.:

„Som det, i Henshold til tidligere stet Meddelelse, vil være bekendt, forelaa til Drosstelse paa det nys afholdte Møde af Købstadsforeningens Repræsentanter bl. a. følgende Spørgsmaal:

1. Vør Købstadsforeningens Bestyrelse ikke paa ny henlede Opmærksomheden paa:
  - a. at Købstædernes økonomiske Udvikling lader under, at Lovforslaget om Næringsdrift ikke bliver fremmet fra Lovgivningsmagtens Side, og
  - b. at de samme Hensyn med stedse voksende Styrke fræve, at der ved en Lov paalægges Personer, der drive Næringsdrift i en Kommune, i hvilken de ikke have skattekpligtigt Ophold, Afgift til denne Kommune, og at Aktieselskaber og andre lignende Selskaber, der drive Næringsdrift, beskattes?
2. Hvorpåledes kan det antages, at Befolkningen i Købstæderne er stemt over for de af Folketinget vedtagne Lovforslag:
  - a. om Indkomst- og Formueskat og
  - b. om Overgang af en Del af de direkte Skatter til Kommunerne?

3. Forhandling om de almindelige Synspunkter for Behandling af Lovforslaget om Toldafgifterne.

Angaaende disse Emner vedtog Repræsentantskabet Resolutioner, som Bestyrelsen i Henholt til Foreningens Love, § 8, bemhyndigedes til at indgaa med direkte til Regering og Rigsdag. Efter at dette nu er sket, tillader man sig hermed at fremsende Astryk saavel af Henvedelsen til Regeringen som af Henvedelsen til Rigsdagen."

De medfølgende Bilag lyde saaledes:

„Til Indenrigsministeriet.

Paa det den 23de f. M. af den danske Købstadforenings Repræsentantskab afholdte Møde forelaa til Drøftelse bl. a. Spørgsmaalet om Købstædernes Stilling over for de stadig brændende Spørgsmaal om Beskatning af Aktieselskaber, der drive Næring, og af Personer, der drive Næring i Kommunen, men have stattepligtigt Ophold uden for denne, og om Nødvendigheden af, at der sikres Haandværk og Industri den fornødne Beskyttelse, hvortil kom Spørgsmaalet om, hvorledes det maa antages, at Befolkningen i Købstæderne er stemt over for de Rigsdagen forelagte Lovforslag om en Indkomst- og Formuesskat til Staten og om Overgang af en Del af de direkte Skatter til Kommunerne.

Om disse forskellige Emner vedtog Repræsentantskabet at fremkomme med følgende Udtalelser:

1. „Det maa paa ny og med forsøget Styrke fremhæves, at Købstædernes økonomiske Udvikling lider under, at Lovforslaget om Næringsdrift ikke bliver fremmet fra Lovgivningsmagtens Side, at de samme Hensyn med stedse voksende Styrke kræve, at der ved en Lov paalegges Personer, der drive Næring i en Kommune, i hvilken de ikke have stattepligtigt Ophold, Afgift til denne Kommune, samt at Aktieselskaber og andre lignende Selskaber, der drive Næring, besattes.“
2. „Idet Repræsentantskabet under Hensyn til de Byrder, der alt paahvile Købstæderne, maa finde det betænkeligt, at de foreliggende Lovforslag (om Indkomst- og Formue-

skat til Staten og om Overgang af en Del af de direkte Skatter til Kommunerne) forsøge disse Byrder, maa Repræsentantskabet i ethvert Tilfælde anse det for nødvendigt, at der ved Lovens Vedtagelse aabnes Købstædersnes Bestyrelser Adgang til dels at overvinde de praktiske Banskeligheder, som Lovens Gennemførelse vil afføde, dels at fjerne i alt Fald nogle af de Ubilligheder, som i Henhold til den under Punkt 1 tagne Resolution for Tiden flæbe ved Paaligning af Formue- og Lejlighedsstat i Købstæderne. I Henhold hertil tillader Repræsentantskabet sig at foreslaa optaget i Loven om Indkomst- og Formuestat til Staten Bestemmelse om, at der aabnes Købstædersne Kommunalbestyrelser Adgang til gennem Bedtægt, stadsæt af Indenrigsministeriet, at omordne Ligningsmåndighederne overensstemmende ned, hvad der for Københavns Bedkommende har Hjemmel i Lov af 1ste April 1887, samt Adgang til at bemynde Ligningen af Statskatten som Grundlag ogsaa for den kommunale Paaligning."

3. „I Erfendelse af, at Haandværkets og Industriens Trivsel er en af Livsbetingelserne for Købstæderne og Handelspladserne, maa Repræsentantskabet i Henhold til dets tidlige Udtalelser paa ny fremhæve Nødvendigheden af, at der ved Revision af Toldloven sikres indenlandst Arbejde de nødvendige Betingelser for dettes fremtidige heldige Udvikling og en med de øvrige Samfundsklassers Interesser forenlig Beskyttelse imod Udlændets Konkurrence, og at der hertil for Tiden er forsøgt Anledning, da der ved andre foreliggende Lovforslag paataakes paalagt Købstæder nye Byrder.“

Idet Bestyrelsen i Henhold til den givne Bemyndigelse bringer disse Udtalelser til det høje Ministeriums Kundskab, tillader man sig at anbefale de i de anførte Udtalelser berørte købstadkommunale Interesser til højstammes videre gunstige Forsorg, idet man særlig fremhæver, at der blandt de paa Mødet tilstedevarende Repræsentanter herskede en levende Frugt for, at Købstæderne under den nuværende

Udvikling vilde gaa deres økonomiske Ruin i Møde, hvis der ikke opnaas Lovhjemmel til at raade Bod paa den bestaaende, højst uheldige Tilstand. I saa Henseende afcentueredes det sterket, at samtidig med, at der Aar for Aar lægges større og større Byrder paa Købstadbefolningens, føles Manglen af Hjemmel til at beskatte Alkieselskaber og Personer, der drive Næring i Kommunen uden at have skattepligtigt Ophold der, stærkere og stærkere. Tristelsen til at tage Ophold i de til Købstæderne stødende Landkommuner, hvor Skatteprocenten er lav, bliver stadig større, esterjom Skatteprocenten stiger i Købstæderne, og det er et ubestrideligt Faktum, navnlig for de større Byers Vedkommende, at de Borgere, der ere de største Skatteydere, flytte bort fra Kommunen, medens dens Tilvækst væsentlig bestaar af den Del af Landbefolningens, der i Stedet for at bringe Købstæderne nye Skatteydere øste Kun forsøger dens Udgifter til Skolevæsen og Alderdoms- og Fattigforsorgelse.

Under disse Forhold anser Købstadforeningens Repræsentantskab og Bestyrelse det for at være en Livsbetingelse for Købstæderne, at der træffes en Forandring i de bestaaende Skattesforhold. Ikke mindre vigtigt er det, at der gennem Toldloven sikres Byernes industri- og haandværksdrivende Befolning den nødvendige Beskyttelse imod Udlændets Konkurrence.

Bestyrelsen nærer derfor det tillidsfulde Haab, at det høje Ministerium med alle til højthammes Raadighed staaende Midler vil søge at formaas Lovgivningsmagten til i foranførte Retning at træffe Foranstaltninger, der sikre Købstadbefolningens, hvad denne med Rette anser for sine nødvendige Eksistensbetingelser."

„Til Rigsdagen.

Paa det af den danske Købstadforenings Repræsentantskab i November Maaned d. A. afholdte Møde forelaa til Drøstelse bl. a. Spørgsmaal om Købstadbefolningens Stilling over for de Rigsdagen forelagte Lovforslag om en Ind-

Komst- og Formueskat til Staten og om Overgang af en Del af de direkte Skatter til Kommunerne samt over for det Rigsdagen ligeledes forelagte Lovforslag om Toldafgifterne. Endvidere drøftedes paa nh, hvorvidt Hensynet til Købstædernes økonomiske Krav kræver, at Lovforslaget om Næringsdrift fremmes fra Lovgivningsmagtens Side, og at der paalægges Aktieselskaber og andre lignende Selskaber, der drive Næring, samt Personer, der drive Næring i en Kommune, i hvilken de ikke have skattepligtigt Ophold, Afgift til denne Kommune.

Det fælles Grundlag for Behandlingen af alle disse Spørgsmaal var en bestemt Frygt for, at de kommende Tider i en foruroligende Grad vilde blive truende for Købstædernes og deres Befolknings økonomiske Stilling. Det blev paa Repræsentantmødet stærkt fremhævet, at de Købstæderne paahvilende Byrder Aar for Aar forsøges, medens der ikke er en tilsvarende Tilgang i Indtægterne; Følgen heraf er en stadig Stigning i den personlige Kommuneskat, der i ikke saa ganske saa Kommuner har naaet en foruroligende Højde. Dette medfører efter det for Købstæderne alleruheldigste Forhold, at deres næringssdrivende unddrage sig Skatten til Købstaden ved at tage skattepligtigt Ophold i en tilstødende Landkommune, hvor den personlige Kommuneskat i Almindelighed er forsvindende i Sammenligning med Skatteprocenten i Købstaden. Dette Forhold i Forbindelse med, at Aktieselskaber, hvis Antal stadig vokser, ikke svare Skat, vil efterhaanden i en betenklig Grad indnævre Kredsen af dem, som overhovedet kunne svare Kommuneskat af nogen Betydenhed. Hvis derfor ingen Forandring heri skeer, hvis med andre Ord Lovgivningsmagten ikke paa dette Punkt kommer Købstæderne til Hjælp, og hvis samtidig Lovgivningsmagten baade paalægger Købstadbefolningens nye Byrder og ved sin Aftattelse af en eventuel ny Toldlov vanskeliggør Livsvilkærene for en stor Del af Købstædernes Indvaanere, vil man med Sikkerthed kunne imødejse Købstædernes økonomiske Forfald.

Ud fra disse Synspunkter vedtog Repræsentantskabet

om de oven for besørte Emner at fremkomme med saa-
lydende Udtalelser: (Se de ligelydende Punkter 1, 2 og 3
i Henvedelsen til Indenrigsministeriet.)

Idet Bestyrelsen i Henvold til den givne Bevhyndigelse
forelægger disse Udtalelser for den høje Rigsdag til højst-
sammes velvillige Overvejelse, skal man, i øvrigt under
Henvisning til de foranforde Betragtninger, der vare raa-
dende paa Repræsentantmødet, indskrænke sig til særlig at
fremhæve Nødvendigheden af, at der indføres en Forandring
i den bestaaende Ordning for Paaligning af den personlige
Kommuneskat derhen, at der af enhver i Købstaden udøvet
Næringsdrift svarer Skat til Kommunen, selv om dens
Indehaver bor uden for Kommunen, eller Indehaveren er
et Aktieselskab eller andet lignende Selskab."

(Se Mødet den 21de Oktober.)

^{152/97.} Ved forsinket Udførelse af den i Mødet den 22de
April til Entreprenørerne M. C. Nieljen og N. Jensen af
Bejle bortgivne Entreprise paa Udførelsen af det fornødne Jord-
arbejde ved Reguleringen af Bispetosten havde disse paadraget
sig Dagbøder for tilsammen 2475 Kr., om hvis Eftergivelse de
havde ansøgt Byraadet i et til Udvælget for Byens Udbidelse
og Bebyggelse den 30te f. M. indgivet Andragende, idet de der-
hos tillige i saa Fald havde villet forpligte sig til i næste For-
aar at flytte en tilbagestaaende Tjeldmasse paa ca. 300 Kubit-
favn ned til Aaen for samme Pris, som de have faaet for den
øvrige Jordmasse, nemlig 3 Kr. 75 Øre pr. Kubfv.

Udvælget havde i sin med Andragendet fulgte Indstilling
af 16de d. M. anbefalet, at Dagbøderne skulde bortsælde, imod
at Entreprenørerne, naar Bolvcæket langs Aaen er sat, efter
Stadsingeniørens nærmere Anvisning skulde foranstalte den om-
handlede Jordmasse flyttet til en pris af kun 2 Kr. pr. Kubit-
favn, imedens den af dem i deres Andragende fordrede Betaling
ellers er 3 Kr. 75 Øre pr. Kubfv.

Denne Udvælgets Indstilling mente Byraadet ikke at kunne
følge, hvorimod man erklærede sig villig til at ned sætte Dag-
bødernes samlede Beløb til 500 Kr., imod at Entreprenørerne

fastholdt deres i Andragendet til Udvalget fremsatte Tilbud om at flytte den omhandlede Hylde for 3 Kr. 75 Øre pr. Kubus. Saafremst Entreprenørerne ikke under denne Forudsætning ville fastholde dette Tilbud, bortsalder Byraadets Erklæring om Bøernes Nedsettelse, og disses fulde Belsb, 2475 Kr., vil da være at indføre hos dem.

Det bemærkes, at Spørgsmaalet om disse Dagbøder paa ny kom til Forhandling i Maret 1898.

^{419/97.} Et fra Selskabet Nordisk Good Templar-orden under 20de f. M. fremkommet og med Erklæring af Udvalget for Byens Udvigelse og Bebyggelse af 29de f. M. i Mødet den 2den d. M. indbragt Andragende, om Byraadet for en moderat Pris vilde overlade Selskabet en Byggeplads enten paa Bispetosten eller i Ny Minnegade, blev, efter formel Behandling, udsat til et senere Møde.

^{427/97.} I Anledning af en fra Overtilsynet med Snekaftningen i Skrivelse af 3dje d. M. derom fremkommen Forespørgsel vedtog man at svare, at Skovbaungsvej i hele sin Længde kunde gøres farbar for Sne ved offentlig Foranstaltning.

^{440/97.} I Skrivelse af 15de d. M. havde Amtet henledet Opmærksomheden paa, at Fortegnelsen over de offentlige Biveje i Aarhus Kommune i Overensstemmelse med Loven af 21de Juni 1867 § 6 vilde være at undergive Revision i indeværende Maaned.

I Anledning heraf og med Bemærkning, at Byraadsforhandlingerne for 1878, Tillæg S. 76, indeholder den sidste Fortegnelse, der er assattet over offentlige Biveje her i Kommunen, havde Udvalget for Markvæsenet under 21de d. M. til Byraadets Approbation fremsendt saalydende:

„Fortegnelse
over

de offentlige Biveje paa Aarhus Købstads Grund.

Nr. 1: Brendstrup-Bejen fra Randers Landevej til Brendstrup Markstok.

Nr. 2: Jordbrovej fra Kajerneboulevarden til Nr. 1.

Nr. 3: Teglværksvej fra Vesterbrogade til Nr. 2.

Nr. 4: Møllevejen fra Nr. 3 til Vejrmøllen.

Nr. 5: Nabih-Bejen fra Silkeborg Landevej til Nabih Markskel.

De Veje, som ligge paa den egentlige Købstadgrund, saasom: Badevejen, Kystvejen, Nørre-, Vester- og Sønderallé, Boulevarderne, Marselisborgallé, Jægergaardsvej, Trøjborgvej m. m. ere udeladte af nærværende Fortegnelse i Henhold til Indenrigsministeriets Cirkulære af 13de Juli 1877.

Nærværende Fortegnelse fremsendes til Byraadets videre Foranstaltung efter Bestemmelserne i Lov af 21de Juni 1867."

Idet Byraadet bifaldt denne Fortegnelse, vedtog man at lade udgaa offentlig Bekendtgørelse om, at den vilde blive fremlagt til offentligt Eftersyn paa Raadhuset i 4 Uger fra den 28de d. M. at regne.

Det tilføjes, at en saadan Bekendtgørelse udgik under 24de d. M., og at Fortegnelsen derefter fremlaa til offentligt Eftersyn i det fornævnte Tidsrum, uden at der fremkom Indsigelser imod dens Rigtighed, samt at Fortegnelsen derefter er tilstillet Amtet ved Skrivelse af 4de Februar 1898.

⁴⁴²/₉₇. Efter Indstilling af Udvalget for Sygehusene gav Byraadet Samtykke til, at en Del af de Inventariegenstande, som efter vedkommende Listen skulde være til Stede paa Epidemihuuset, men ikke ere forefundne efter Økonom Tøjbergs Død, maatte føres til Afgang uden Ansvar for Tøjbergs Bo, idet der ikke i dennes Tid var foretaget nogen regelmæssig Afskrivning af kassable Genstande og det maatte antages, at nogle af de manglende Genstande ere afgaaede som kassable og nogle gaaede til Spilde under Koleraepidemien.

⁴⁴⁹/₉₇. Et fra Grundejerne paa Hallsvej under 21de d. M. fremkommet Andragende om, at der af Kæmnerkassen maatte tilbagebetales dem, hvad de formene i sin Tid er blevet affrævet dem for meget som Bidrag til Brolægningen af denne Gade,

vedtog man at overgive Udvælget for Kasse- og Regnskabsvæsenet til Erklæring.

^{450/97.} Ved at fremstende et til Politimesten indgaaet Antragende om at faa en henværende Arbejdsmands Hustru indlagt paa en Sindsygeanstalt, havde denne Embedsmand i Skrivelse af 17de d. M. næst at bemærke, at der efter en af Overlægen ved Kommunehospitalet afgiven og med Sagen følgende Erklæring ikke kunde være Tale om at indlægge hende paa en Sindsygeanstalt, henstillet, om den paagældende og hendes Mand, som begge nyde Alderdomsunderstøttelse, ikke kunde anbringes paa Alderdomsaflyset.

Efter de under Sagen foreliggende Oplysninger fandt Byraadet ikke de omhandlede Egtefolk egnede til at optages i Alderdomsaflyset og besluttede herom at underrette Politimesteren.

^{451/97.} Efter Indstilling af Udvælget for Marselisborg af 18de d. M. meddeltes der samme Bemhyndigelse til under Samvirken med Høfjægermester, Overførster Bruhn at tilvejebringe en Driftsplan for Marselisborg Skovene, en Foranstaltning, som Udvælget, efter Konferencen med Overførsteren, mener vil kunne træffes for en Bekostning af 3 à 4 Kr. pr. Dd. Land.

^{452/97.} Efter derom fra Bestyrelsen for Arbejdernes Byggeførening under 20de d. M. modtaget Antragende lovede Byraadet, under Forbehold af Indenrigsministeriets Samtykke, at overtage Garantien for et Foreningen af Statskassen, i Henhold til Loven af 29de Marts 1887 § 2, bevilget Laan paa 50,000 Kr., imod til Sikkerhed herfor at erholde Iste Prioritets Panteret i Foreningen tilhørende Ejendomme her i Byen af den dobbelte Værdi af Hovedstolen, og i øvrigt paa de samme Villaaar, som gælder for den af Kommunen tidligere overtagne Garanti og som ere optagne i Foreningens Skadesløsbrev til Kommunen af 22de Juni 1891, hvorom henvises til Tillægget til Byraadsforhandlingerne for 1891, Side 51—55.

^{453/97.} I et Antragende af 4de Decbr. til Brolægningsudvalget havde Enkefru B. Weis anholdt om, at den i Byraadets Skrivelse af 5te Januar d. A. (se Byraadets Møde den

17de Decbr. f. A. under Sag Nr. 406/96) omhandlede Gadestrækning b—m paa Matr.-Nr. 7 b ved offentlig Foranstaltung maatte blive anlagt med Kloak m. m. og derefter overtaget af Kommunen som offentlig, imod at hun udredede de dermed forbundne Omkostninger, eventuelt med Forskud efter Udvalgets Bestemmelse.

Da Kommunen, efter de med Andragerinden i sin Tid førte Forhandlinger, var gaaet ind paa at udføre dette Gadeanlæg for hendes Regning og derhos var i Besiddelse af de approberede Planer for Arbejdets Udførelse, havde Udvalget under 20de d. M. indstillet, at Andragendet toges til Følge.

Samtidig med dette Andragende forelaa der en Skrivelse fra Enkesru Weis af 22de d. M., hvori hun paa Foranledning af Byraadets Skrivelse af 28de August (se Sag Nr. 406/96 i Mødet den 29de April) meddelte, at det Bolværk, der til sin Tid vilde være at sætte ved Aaen langs Gaden b—q paa den tidlige omhandlede Plan for Gadeanlæg paa Mølleengen, vilde blive sat paa samme Maade som det ca. 25 Aarne lange Bolværk, der efter Slusebroens Ombygning ved Kommunens Foranstaltung blev sat Best for denne Bro til Dækning af det under Broens Ombygning tilvejebragte Omløb for Aaen, dog at det ny Bolværk skulde have en solid nedrammet Bagklædning i tilstrækkelig Dybde i Stedet for horizontal Beklædning.

Da Byraadet formentte at burde have Rede paa Planen for Gadeanlægget paa Mølleengen i hele sin Udstrekning, forinden Udførelsen af Planen paabegyndtes, og da Spørgsmaalet om Konstruktionen af det omhandlede Bolværk er det sidste endnu uafgjorte Punkt af denne Plan, besluttede man, forinden det foreliggende Andragende afgøres, at indhente Brolægningsudvalgets Erklæring.

454/97. I Anledning af, at Bestyreren for det henværende Sømandshjem, hhv. Skibssører Søren Nielsen Thøgersen, havde begært sig Byraadets Erklæring meddelt over et af ham til Indenrigsministeriet indgivet Andragende om, at der maatte blive tildelt ham Autorisation som Forhyringsagent her i Byen overensstemmende med Lov Nr. 67 af 12te April 1892, besluttede man

at ned sætte et af Formanden, Vertelsen og Wærum bestaaende
Udvalg til at afgive Erklæring i Sagen, nævnlig om der i
Overensstemmelse med foranførte Lovs § 6 kunde være Anled-
ning for Byraadet til at faa Bestemmelserne i denne Lov gjorte
anvendelige for Aarhus Tolddistrikt eller Aarhus Købstad.

^{456/}₉₇. I Anledning af et fra Kommunebogholder Nielsen
under 2den Oktober derom fremkommet Andragende bevilgede
Byraadet i Overensstemmelse med Kasseudvalgets derom fore-
liggende Indstilling af 21de d. M., at der af Kæmnerkassen
maatte udbetales ham et Gratiale af 200 Kr. for det Arbejde,
han før Tilstrædelsen af sin nuhavende Post ydede paa Kæmner-
og Bogholderkontoret uden den Gang at oppebære noget Bederlag
derfor.
